

Van: Reyners, Sjoerd (NL - Maastricht) [<mailto:SReyners@deloitte.nl>]

Verzonden: vrijdag 30 juni 2017 15:57

Aan: Camp, John (JWM) <J.Camp@weert.nl>

Onderwerp: FW: uitkomsten AFM onderzoek

Dag John, zoals zojuist besproken bijgaand ook de mail voor jou inclusief de bijlage.

Groeten,
Sjoerd

Beste relatie,

De AFM heeft haar rapport gepubliceerd met de uitkomsten van onderzoeken naar de implementatie van verandertrajecten bij de OOB-accountantsorganisaties en de kwaliteit van wettelijke controles bij de Big 4.

Het is een negatief rapport voor de sector, maar de AFM heeft gekozen voor differentiatie. Vooral bij de verandertrajecten, maar ook bij de dossieronderzoeken.

Ten opzichte van zowel de OOB-vergunninghouders als de overige Big 4 komt Deloitte hier overigens relatief goed uit.

Verandertrajecten - relatieve score t.o.v. verwachtingen van de AFM:

Wij zijn blij met de resultaten en blijven geëngageerd aan het streven 100% te scoren op zowel ons systeem voor kwaliteitsbeheersing als in externe inspecties.

Bijgaand ontvangt u onze cliëntenbrief, met hierin een samenvatting van onze reactie op het vandaag door de AFM gepubliceerde rapport.

Mocht er behoefte zijn aan een nadere toelichting hoor ik het graag.

**Met vriendelijke groet,
Patrick Jussen**

drs. P.G.J.M. Jussen RA
Partner | Deloitte Accountants B.V.
Deloitte Accountants B.V.
Amerikalaan 110, Postbus 1864, 6201 BW Maastricht-Airport
Tel/Direct: +31 (0)88 288 0952 | Fax: +31 (0)88 288 9901 | Mobile: +31 (0)6 21272003
pjussen@deloitte.nl | www.deloitte.nl

Deloitte.

Senior executive assistant
Veronique Cüppers-Cuijpers
Tel/Direct: +31 (0)88 288 4658 | Fax: +31 (0)88 288 9901 | Mobile: +31 (0)6 10042798
vcuppers@deloitte.nl | www.deloitte.nl
Aanwezig: maandag, woensdagochtend, donderdag & vrijdagochtend.

Deloitte.

Wilt u alles weten over de belangrijkste innovatiethema's in de publieke sector? Kijk op onze **GovLab pagina**.

Please consider the environment before printing.

Disclaimer:

This e-mail message and its attachments are subject to the disclaimer published at the following website of Deloitte:

<http://www2.deloitte.com/nl/nl/legal/Disclaimer.html>

Deloitte Accountants B.V. is registered with the trade register in The Netherlands under number 24280861.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see

<http://www2.deloitte.com/nl/nl/pages/about-deloitte/articles/over-deloitte.html> for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Datum
29 juni 2017

Behandeld door
L. Albers
M.J. van der Vegte

Ons kenmerk
5803/VC

Onderwerp
Reactie op de uitkomsten van het AFM onderzoek naar het
verandertraject en de kwaliteit van wettelijke controles

Geachte relatie,

Hierbij sturen wij u een samenvatting van onze reactie op het op 28 juni jl. door de AFM gepubliceerde rapport met de uitkomsten van onderzoeken naar de implementatie van verandertrajecten bij de OOB-accountantsorganisaties en de kwaliteit van wettelijke controles bij de Big 4-accountantsorganisaties (het "rapport"). Een uitgebreide versie van onze reactie op dit rapport is opgenomen op de website van de AFM. Wij gaan graag over het rapport en onze reactie hierop met u in gesprek.

1. Uitkomsten

AFM oordeelt positief over de voortgang en borging van het verandertraject bij Deloitte

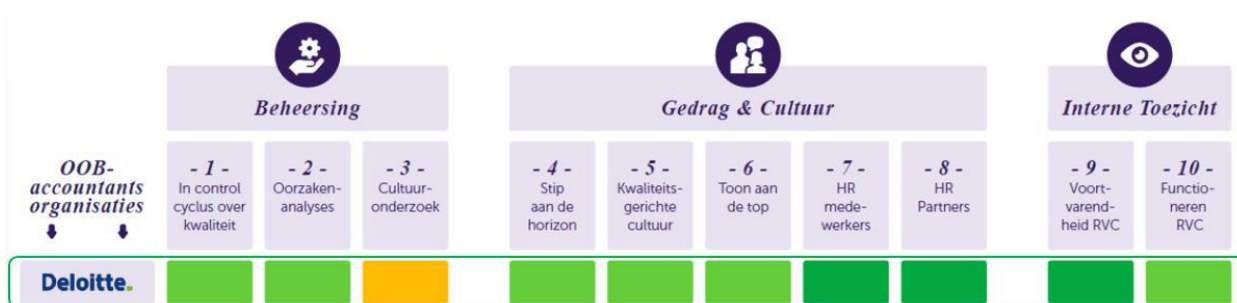
De AFM oordeelt positief over Deloitte, wat ons sterkt in het vertrouwen in de juistheid van de door ons ingeslagen weg. Wij herkennen ons in datgene dat in het rapport omschreven staat, zowel wat goed gaat en de genoemde good practices, alsook waar nog verbeteringen mogelijk zijn. Dit totaalbeeld strookt met de uitkomsten van onze eigen periodieke evaluatie van ons stelsel van kwaliteitsbeheersing en de continue impact analyses op initiatieven vanuit onze kwaliteitsagenda. De uitkomsten van het onderzoek naar de implementatie en borging van verandertrajecten bij de onderzochte OOB-accountantsorganisaties versus de verwachtingen is opgenomen in figuur 1.

Figuur 1 – Uitkomst onderzoek naar de verandertrajecten bij de OOB-accountantsorganisaties
Verwachtingen voor 2016

Daarnaast is in figuur 2 een samenvatting opgenomen van de kwalificaties op de onderdelen van de door AFM onderzochte pijlers specifiek voor Deloitte.

Figuur 2 – Samenvatting kwalificaties op onderdelen van de onderzocht pijler voor Deloitte

AFM beoordeelt kwaliteit wettelijke controles Deloitte in meerderheid als toereikend

De meerderheid van de door de AFM geïnspecteerde wettelijke controles bij Deloitte zijn toereikend (Figuur 3). Deze uitkomst ligt in lijn met onze eigen verwachting en de zichtbare opgaande trend in de uitkomsten van onze eigen Practice Reviews die wij de afgelopen drie jaren waarnemen.

Onze Practice Review is gericht op een uitgebreide inspectie van alle individuele externe accountants na afronding van controleopdrachten. Ons Practice Review programma is sinds 2013 sterk geïntensiveerd via onder meer aangescherpte normen. Zoals ook de AFM concludeert: "de lat is flink omhoog gegaan"; het is daarmee een belangrijke *game changer* voor ons geweest en de AFM heeft ons Practice Review programma als good practice aangemerkt. Al onze externe accountants zijn de afgelopen jaren (meermaals) intern geïnspecteerd.

Figuur 3 – Uitkomsten onderzochte wettelijke controles Deloitte over boekjaar 2014/2015

	OOB en groot niet-OOB	Overig niet-OOB	Semi- publiek	Totaal Deloitte	EY	KPMG	PwC
Aantal 'voldoende' controles	4	1	-	5	2	2	4
Aantal 'onvoldoende' controles*	-	1	2	3	6	6	4
Totaal onderzochte controles	4	2	2	8	8	8	8

* twee van de drie door de AFM als 'onvoldoende' beoordeelde wettelijke controles betreffen controles die zien op boekjaar 2014, de derde 'onvoldoende' wettelijke controle heeft betrekking op boekjaar 2015.

2. Onze reflectie

Positief oordeel bij alle onderzochte controles voor Organisaties van Openbaar Belang

Zowel de AFM als de Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) beoordelen *alle* onderzochte controles van Organisaties van Openbaar Belang (OOB) bij Deloitte als toereikend (Figuur 3). Ook de onderzochte controles van grote niet-OOBs zijn toereikend. Voor ons is deze uitkomst een erkenning van de belangrijke inspanningen die door onze professionals zijn geleverd om in ons beleid en uitvoering een sterke focus te leggen op onze maatschappelijke verantwoordelijkheid en het publieke belang.

Aard van bevindingen genuanceerder in vergelijking met vorige inspectieronde

Controles waar nog een verbeteringslag nodig is, betreffen vooral controles van relatief kleinere ondernemingen en controles in de (semi)publieke sector. Na uitvoering van het herstelwerk op deze dossiers is geconcludeerd dat de eerder afgegeven controleverklaring zonder meer kan worden gehandhaafd. Uit de evaluatie van inspectieresultaten zien wij dat de aard van de bevindingen van de geïnspecteerde dossiers door de AFM en onze eigen Practice Reviews genuanceerder zijn in vergelijking met de 2011/2012 AFM inspectie. Gezien de aard en het detailniveau van de bevindingen is duidelijk dat een forse stap naar voren is gezet. Sinds 2015 zijn verdere en aanzienlijke maatregelen en waarborgen geïmplementeerd rondom de acceptatie en daadwerkelijke uitvoering van controles van kleinere ondernemingen alsmede in de (semi)publieke sector.

Gericht op het publiek belang

Het dienen van het publiek belang door de accountant past naadloos in de global purpose van Deloitte: 'to make an impact that matters'. Deloitte en haar medewerkers streven er dagelijks met volle overtuiging naar een relevante en betekenisvolle impact op de maatschappij te hebben. Deze herijking op onze 'purpose' heeft geleid tot reflectie op het wat, hoe en waarom van onze maatschappelijke rol en kwaliteit is daarbij een intrinsiek onderdeel van alles dat wij doen. Onze professionals zijn zich er terdege van bewust dat een consistent hoge kwaliteit hierbij van essentieel belang is. Verandering zoals duidelijk ingezet vanaf 2013 – zeker op cultuurniveau – vraagt onder meer *tijd* en *consistentie*. En juist die aanpak werpt nu tastbaar haar vruchten af. Wij zijn onze professionals zeer dankbaar voor alle inspanningen de afgelopen jaren.

3. Tot slot

Resultaten bevestigen juistheid koers en de reis zetten wij door

Wij voelen ons gesterkt in de ingezette weg gericht op het continu versterken van de kwaliteit die wij in onze wettelijke controles leveren. Temeer gezien de AFM inspectieresultaten met een positief oordeel op ons verandertraject en de door AFM in meerderheid als voldoende beoordeelde wettelijke controles. Onderdeel hiervan is het positief oordeel op *alle* geïnspecteerde controles van Organisaties van Openbaar Belang (OOB) bij Deloitte, in lijn ook met de positieve beoordeling hiervan door de PCAOB die ook geen bevindingen had op de drie geselecteerde dossiers.

4

29 juni 2017

5803/VC

Hierbij realiseren wij ons ten volle dat er nog steeds het nodige werk moet worden verzet in het kader van onze kwaliteitsagenda. Op basis van de uitkomsten van de geïnspecteerde dossiers over de boekjaren 2014 en 2015 doet de AFM een oproep aan ons om voortvarender te veranderen. Wij hebben sinds 2013 deze handschoen gestructureerd opgepakt en verhogen de inspanningen op die delen waar wij nog niet aan de verwachtingen voldoen. Wij gaan door op de ingeslagen weg en blijven ons onverminderd inzetten voor het verbeteren van de controlekwaliteit, waarbij wij ons doorlopend blijven focussen op ontwikkelingen in de verwachtingen van de maatschappij op de (rol van de) accountant en onze eigen ambitie hoog inzetten. Gesteund door de Raad van Commissarissen, onze partners en medewerkers geeft dat een ieder bij Deloitte positieve energie om die reis met elkaar te vervolgen.

Het volgen van deze reis kan niet zonder de input en feedback van onze stakeholders. Wij gaan dan ook graag met u de constructieve dialoog daarover aan.

Met vriendelijke groet,

Namens

Deloitte Accountants B.V.

P.J. Bommel, Voorzitter Raad van Bestuur

E. Robbe, Chief Quality Officer

L. Albers, Function Leader Audit

M.J. van der Vegte, Senior Audit Partner